

HATÁRÓR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZAM, ahova a lap szellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Mi választja el Wesselényit Tiszától?

A főrendiház legutóbbi ülésezése alkalmával Tisza István meggyanusította idősb. Wesselényi Miklós br. koronaórt, hogy a kormány ellenzéke sorába 1903-ban főispáni állásától való fölmentése állította. A Pol. Hiradóval most Szilágyosmlyéről közlik Wesselényi bárónak a szilágy-megyei megyegyűlésen akkor mondott főispáni beszédét, mely miatt közte és az akkori kormány között a konfliktus támadt, valamint azt a beszédet, melyvel azután a törvényhatóságtól bucsut vett. Mindkét beszéd megcáfolhatatlan dokumentuma annak, hogy Wesselényit már fölmentése előtt is áthidalhatatlan ür választotta el erkölcsi és politikai felfogás dolgában Tiszától s így ő csak hű és következetes maradt önmagához és politikájához, amikor Tisza ellen fordult.

A vármegyének 1903. október hó 10-én, Deák F. születésének 100-ik évfordulójának megünneplésére tartott közgyűlésén tartotta Wesselényi Miklós báró, mint Szilágyvárm. főispánja az emlékezetes beszédet, amelyben a többek között a következőket mondotta:

Országos közvéleményünk még életében hazánk bölcsének nevezte el őt, ki az önzetlen hazaszeretet ideális magasságára emelkedett és aki közhasznú államférfiúi működését az 1867-iki kiegyezési alaptörvények megalkotásával koronázta meg, amelyeket ő maga sem tartott megváltoztathatatlannak, vagy örök időkre alkotottaknak, hanem csak egy olyan elfogadható bázisnak, amelyen lehetséges lesz majdan a mi szabad és egységes magyar nemzeti államiságunk épületét alkotmányos uton tovább építeni. Amde ha a kiegyezési alaptörvényeinknek legsarkalatosabb pontjai és pedig éppen azok, melyek a mi szabad és egységes magyar nemzeti államiságunknak kidomboríthatását lettek volna hivatva biztosítani, mind e mai napig még most sem lettek, a kiegyezésnek e harminchatodik évében végrehajtva, hanem egyszerűen papíron maradtak, hát bizony ezért sem Deák Ferencet, sem a kiegyezési alaptörvényeket, hanem igenis hibáztathatja a magyar nemzet és okolhatja a nemzet saját magát, egyedül csak önmagát. Mert mintha egy mély és letargikus álmot nehezedett volna az egész nemzetre, oly fatalisztikus önmegadással hagyta feje fölött elvonulni ezt a harminchat hosszú esztendőt. Most végre — hála a Gondviselésnek — bármily nehéz fellegek tornyosuljanak is, mégis talán jobb idők következhetnek. Hatalmas lendülettel felébredt nemzeti öntudatunk ország-szerzte egyhangulag követeli a 67-iki kiegyezési alaptörvények mindazon pontjainak végrehajtását, melyek a szabad és egységes magyar nemzeti államiságunk biztosíthatására abban tényleg benn is foglaltatnak. Ezzel

tartozik a nemzet önmagának, tartozik a haza bölcsé szent emlékének, akinek maradandóbb emléket valóban nem is lehetne emelni annál, hogy ha az 1867-iki kiegyezési alaptörvények, Deák Ferenc államférfiúi genialitásának e bölcs alkotásai, hazánk és nemzetünk érdekében szó szerint végrehajtva azok már valahára életbe is léptetnének.

E beszéd volt az oka Wesselényi báró „elcsapatásának“ s hogy ezenkívül mi választotta el őt Tisza Istvántól, azt mutatja 1903. december hó 5-én Szilágy vármegye közgyűlésén tartott másik beszéde, amelylyel a vármegyétől elbucszva, a következőket mondotta:

Hát uraim az az elmélet, hogy a főispán hazafias érületének, vagy hazafias aggodalmainak ne adhasson kifejezést, lehet akár a felfogásnak, akár pedig az izlésnek a dolga, nekem azonban sem a felfogásommal, sem az izlésemmel meg nem egyezik. Mert ha a 67-iki törvényeinkben lefektetett közjogi alaphoz szilárdan ragaszkodni — már pedig nehézményezett elnöki megnyitó beszédemben ezeket hangoztattam — és hogy a királyi esküvel szentesített törvényeink életbeléptetését kérem, a magyar nemzeti államiságunk kiépíthetése érdekében azoknak már valahára végrehajtását is sürgetni: hiba, sőt a főispáni székéből kétszeres hiba, hát akkor ez uraim, a hajdani Deák-párt liberális elveinek olyan elfajulása s a szólásszabadságnak olyan korlátozása, olyan gyökeres rendszer-változás, amely megváltozott rendszerben nekem helyem nincs, de ne is legyen!

Wesselényi Miklós bárónak tehát semmiképpen sincs oka a szégyenkezésre, sőt ellenkezőleg, méltó büszkeséggel tekinthet vissza multjának erre az epizódjára, amikor elveiért feláldozta a főispáni díszet és hatalmat.

Melyik főispán teszi ezt meg most a pikáns panamás mungó-korszakban?

Prohászka püspök Ujvidéken.

I.

Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök, akit mély tudománya, remek szónoklatai révén országszerzte — nem, világszerzte ismernek s akit a budapesti tudományegyetem disz doktorává avatott, már pusztán jöttének hírével forró lázongásba hozta e várost, melynek lakossága vallás és nemzetiség külömbsege nélkül látni, hallani akarta a lelkeket lebilincselő, ékesenszó tudós főpapot. Három napon át tartózkodott körünkben s három napon át, délelőtt és délután a nők, este pedig férfiak részére tartott előadásaival sokoldalú és nagy tudásának gazdag kincstárát feltárva, a szellemi és lelki élvezeteket oly nagyságában részecskített, hogy szinte nem e világon képzeljük magunkat, új és tiszta gyönyörökkel teli világ nyílt meg előttünk.

Az előadások mindegyikén ezen meg ezen vettek volna részt, de úgy az apácák intézetének nagyterme, mint a kir. kat. magyar főgimnázium díszterme csak korlátozott számú — 300—500 — hallgatónak tette lehetővé az előadások ritka élvezetében való részesedést. A hallgatóság képviselte városunk minden rendű, rangú állását, minden nyelvet és felekezetét, úgy a polgári mint katonai elemet. A pont 7 órakor belépő püspököt felállással és lelkes éljenzéssel fogadta a hallgatóság, mely siri csendben, egyre fokozódó feszültséggel s az arcokon visszatükröződő örömmel kísérte az előadó minden szavát. A magas méltósága dacára is egyszerű, szerény és igazán Melchizedek szerinti pap pusztán megjelenése hódít, szavainak mélyen járó, gazdag tartalma pedig, a szónak és beszédnek természetes, meszterkéletlen és frázisoktól ment kezelése elbűvöl, lebilincsel. A szó szoros értelmében vett, Krisztus szerinti apostolt látjuk magunk előtt, kinek bensőség-teljes meggyőződéssel telített szavai meggyőznek, lekötnek. Annak a tudományok minden ágát felölelő mély tudásnak közlése és feltárása oly módon, mint azt Prohászka püspök teszi, valóban különös isteni adománynak mondható.

És valjon miről szólt a tudós főpap? A kulturából indulva ki s ennek különböző fajait, fokait ismertetve, kimutatja, hogy a tudományban és művészetben az emberi szellem nagysága nyilvánul s valamint a saját hálózatát szövő póknak, a fészket rakó madárnak megvan a maga saját kulturvilága, ép úgy az ember is a nagy világban megalkotja, tovább szövi és fejleszti saját kulturvilágát. De míg a tudomány és művészet különböző fajtái, melyekben szintén megnyilvánul az emberi szellem nagysága, a kulturának ugyszólván csak földszintjét képezik, addig a lelki kultúra az emeletet alkotja s ebben a vallás jelzi leginkább a lélek supremáciáját. Ismerteti az embert egész mivoltában, gyöngeségeiben és nagyságában, annak külső és belső világát s a kulturrenner — e csodálatos emberi lélek belvilágából, költők és tudósok, bálványimádó népek és a szentírásból merített csálhatatlan érvekkel bizonyítja, hogy van egy jószágos, nagy hatalom, mely előtt meghajlunk, melynek engedelmeskedünk s amelyet imádunk; a tudományok és művészetek tendenciáinak fejtegetése után fejtegeti a vallásnak is fogalmát s mivoltát és bizonyítja, hogy amiképp valóság a tudomány és művészet, ép úgy

valóság a vallás is és az igazi kultur-ember amikép a tudományban és művészetben szüntelen keres és talál valamit — anyagot — ép úgy a vallásban is lát és sejt valakit, azt az igazán eleven forrást, melynek vize nem hasonlít Nilus, Eufrát cisternáihoz, posványaihoz — aki apánk, világosságunk, azt a jó-ságos nagy hatalmat és éltető gyökeret, melynek felséges hajtása Krisztusban van.

A keddi előadáson annak fejtegetését hallottuk, miért vallásos az ember?

Szegény tisztviselők!

Egyenek — krumplit.

Ezt a tanácsot adta a kormány a tisztviselőknek, akik fizetésük fölemelését kérték tőle. Fizetésfölemelést azt nem adhat, mondotta Tisza és Teleszky, hanem szolgálhat nekik egy jó tanácsossal: fokozzák le az igényeiket.

Tessék tehát lefokozni az igényeket! Hiszen már egy régebbi kormány is azt tanácsolta a magyar tisztviselőknek, hogyha husra nem telik, hát egyenek krumplit, miért legyen hát a Tisza-kormány is különb? Lajos Fülöp, a francia polgárkirály miniszterelnöke is azt mondta, hogy kenyér helyett — füvet is ehett a nép. Mikor aztán a juliusi forradalom ezt a jeles kormányfőfit guillotín alá juttatta: a nép száz kocsi fü közé temette el: egyen füvet itéletnapjáig!

Lám az osztrák kormány mennyivel őszintébb volt a Tisza-kormányánál, mert az osztrák kormány az előszobázó tisztviselőknek kereken kijelentette, hogy fizetésfölemelést azért nem adhat, mert még az utolsó fillér is a hadseregre keil. Vagyis az osztrák kormány nem azt mondotta, hogy nincs pénz, megmondotta, hogy pénz van bőviben, de mind a hadseregre kell. A magyar kormány ellenben nem dicskedett el azzal, hogy a magyar állam kasszáiban is megfordul évenként harmadfél milliárd korona, pénz tehát bőviben van, de bizony ebből a horribilis pénztömegből a magyar állami tisztviselőknek azért telik csak krumplira, mert az utolsó fillér is az osztrák császári ármádiára kell.

Ez pedig nagy különbség, mert ahol nincs, ott ne keress — azt mondja a szekeres s ha a magyar állam pénztárai üresek volnának: hát akkor hiába keresgélnek ott az állami tisztviselők. Ámde a kiszarolt magyar adózók filléréiből aranyhegyek vannak az állam pénztáiraiban, csak hogy ez mind Bécsnek és Ausztriának kell — a katonai molochra. És mivel erre kell és mivel a kormány az állami tisztviselőknek ezért nem emelheti föl a fizetését: ezért mondotta a tisztviselőknek, hogy szállítsák le az igényeiket, vagyis más szavakkal: ha husra nem telik — egyenek krumplit. Na hát csak egyenek.

Hozzá még tudnunk kell azt is, hogy az osztrák állami tisztviselőknek a fizetése ötven százalékkal magasabb, mint a magyar állami tisztviselőké, ha tehát Ausztriában ennek ellenére fizetésfölemelést kérnek és elutasítatnak, hát ez még mindig tűrhető egy állapot, de miért utasítatnak el a magyar állami tisztviselők? Ezeknek nem kéni, hanem követelni kellene azt, hogy legalább is olyan és akkora javadalmazásban részesüljenek, mint az osztrák állami tisztviselők. És ez megokolt is, mert ha a kormány tudja Ausztriát hizlálni — tudjon a magyar állami tisztviselőknek is akkora fizetést adni, mint Ausztriában adnak.

Hiszen szép kis kormány! A pártkaszában az államtól elkezelt milliókkal tud dobálódzni, tisztviselőinek pedig csak krumplilevesre tud utasítást adni! — Szavazzanak velük ezután is a tisztviselők!

H I R E K.

Személyi hir. Dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök a 3 napon át tartandó előadásokra vasárnap, az esti gyorsvonattal érkezett Ujvidékre. Fogadtatására az állomáson megjelentek: Dr. Ámon Pál apát plebános, Dr. Szlezák Lajos hitközségi felügyelő, Dr. Demetrovits Vladimir kir. tanácsos polgármester, Profuma Béla alpolgármester és Payerle Nándor főkapitány. Az állomás l. o. várótermében Dr. Demetrovits polgármester a város közönsége nevében rövid, meleg szavakban üdvözölte a nagynevű püspököt, ki Dr. Ámon apát plebánosnál szállott meg.

Március 15. A Magyar Kaszinó, Dmke, a tanuló ifjuság, a Dalárda és Daloskör kebeléből alakult rendező bizottság március 15-ének megünneplésére a következő ünnepségi sorrendet állapította meg: 1. reggel istentisztelet az összes templomokban. 2. d. e. 11 órakor iskolai ünnepély Kovács vigadótermében. 3. esti 9 órakor a Dmke által a Kovács szálló dísztermében rendezendő estély, a következő műsorral: 1. „Talpra magyar“, éneklő az ujvidéki Dalárda. 2. Ünnepi szónoklat, tartja dr. Vass János főgimn. tanár. 3. Kurucdalok, zongorakiséret mellett hegedűn előadja Regényi Kálmán. 4. Pogacsingg Guido: „Csak magyarok legyünk“, éneklő az ujvidéki Daloskör. 5. Kiss József: „Knyaz Potemkin“, szavalja Császár Gyula főgimn. tanár. 6. Farkas-Farkas: „A vén cigány“ melodráma, Molnár Mancika. zongorakisérete mellett szavalja Móga László kir. tszéki jegyző. 7. „Honfidal“ éneklő az ujvidéki Dalárda. Az estélyre belépő-díj 1 kor. Külön meghívók ki nem bocsátatnak.

Népgyűlés. Az ujvidéki szociáldemokrata párt e hó 15-én, vasárnap d. u. 3 órakor a 3 korona szálló udvarán, a mai kormány jogfosztó uralma ellen tiltakozó népgyűlést tart.

Hirdetmény. A főkapitány még m. é. november 15-én kerekes korcsolya pályául a II. Rákóczi Ferenc-uti aszfaltozott piacteret jelölte ki, ahol sem gyalog sem kocsi közlekedés nem lévén, a gyermekek veszélytelenül sportolhatnak. Ennek dacára sok helyütt másfelé is, főleg tanulók a gyalogjárókon kerekeskorcsolyázva, a járóelőknek a lkalmatlankodnak. Ezért figyelmezteti a szülőket és gyermekeket, hogy a kijelölt helyen kívül sportolóktól a kerekes korcsolyát el fogja kobozni,

Első football-mérkőzés. A tavaszi napsugaras meleg beálltával e hó 8-án volt az idei első football-mérkőzés, melyet az U.T.K. saját pályáján a villamos telep football-csapatával vívott meg. Az eredmény 9:0 U.T.K. javára. A mérkőzést, bár nem volt eléggé köz-tudomásra hozva, ennek dacára is szépszámu közönség nézte végig.

Gruics püspök meghalt. Gruics Mihály károlyvárosi g. kel. szerb püspök, aki Bogdánovics Lucian patriárka halála után metropoliai adminisztrátor lett, e hó 7-én szív-szélhűdésben meglalt Plaskiban. Hirtelen halála nagy részvétet keltett.

A földmiv. miniszter két rendeletet küldött városunkhoz. Az egyik a bivalyész, a másik pedig a lépfene elleni védekezésnek újabb módozatait tartalmazza, Mindakét min. rendelet f. é. márc. 15-én lép életbe.

Lövizsgálatok. Ujvidék sz. kir. területén, az előirt tavaszi lövizsgálatok, következő helyen és sorrendben fognak megtartatni: 1. Az. I. és II. negyedben, március 16-án d. e. 8—12 óráig, a honvédlaktanya előtt. 2. A III. és IV. negyedben, március 17-én d. e. 8—12 óráig, a kiszácsi kapunál. 3. A Klisza, Szajlova, Vaskapu és Csenej nevű szálláscsoport lovai március 18-án d. e. 8—12 óráig, a rendőrszálláson. 4. A Kamendin nevű szálláscsoport lovai március 24-én d. e. 10 d. u. 1 óráig: a Dun-gyerszky-féle szálláson. Az a lótulajdonos, aki a tavaszi haszonállatvizsgálat alól lovát elvonja, kihágást követ el és 200 koronáig büntethető. Aki lovait saját költségére, háznál kivanja megvizsgáltatni, ezen szándékát a vizsgálatok megkezdése előtt a rendőrkapitányságnál írásban bejelentheti.

Királyi kitüntetés. A magyar kereskedő világ egyik kiváló tagját, Mauthner Ödön magnagykereskedőt és törvényes utódait Öfelsége a magyar királyi földművelési miniszter előterjesztésére díjmentesen a magyar nemes-séggel Jánoshegyi előnévvel tüntette ki. Ezen kitüntetés általános rokonérzessel találkozik, mert Mauthner Ödönnek a hazai magtermelés, magkereskedelem és kertészet terén elért sikereit jutalmazza. Megbízhatóságáról ismert cégének, amely az idén ünnepli 40 éves évfordulóját, sikerült a külföldön is kivételes eredményeket elérni. Nagy segítsége van az öreg, de még mindig fiatal Mauthner-nek két fiában, Mauthner Alfréd és Mauthner Pál-ban, akik szintén páratlan szorgalommal és nagy szaktudással viszik tovább előre e világhírű céget, előnyére és diszére a magyar kereskedelemnek.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter jóváhagyta a csátaljai önk. tűzoltó testület, a bácsföldvári polgári olvasókör és az apatini testgyakorlók körének alapszabályait.

Szegény elől a halálba. P. J. 19 éves bajai járásbírósi díjnak a gondozására bizott 100 koronából 50 k. eliskasztott s mikor büne kitűdött, a következményektől való félelmében megszökött. A csendőrség Szegeden elfogta s visszazárolta Bajára, ahol nem tartóztatták le, mert a pénz időközben megtért. A megtévedt fiatal embert gondatlan tette annyira bánta, hogy szegényében mellbe lötte magát s felgyógyulásához nincs remény.

Villamos áram sujtotta agyon a lovakat. A zombori takarékpénztár bérházában a kéményseprők a kéményeket égették; az egyik kémény mellett elhuzódó telefonhuzalt a kéményből kicsapó láng megolvastotta s a drót leszakadván, az utcán keresztlühuzódó villanyvezetékre esett s innen a kocsiuttra. Ugyanakkor két kocsi jött arra, amelynek lovai lábaikkal hozzáérték a most már a villanyvilágítási huzallal érintkező s a földön fekvő telefondróthoz, minek következtében azokat a villamos áram agyonsujtotta.

Kivándorlás. Körülbelül 3000-re tehető azok száma, akik f. é. január és február havában, tehát 2 hó alatt a Bácskából Amerikába vándoroltak ki. Rendkívül nagy szám, a kivándorlás azóta ily nagymérvű, mióta visszavonták a kivándorlási tilalmat.

A Korzó Mozi f. hó 11. és 12-i műsora igen szenzációsak bizonyul és pedig: „25 fillérrel a földkörül“ Jules Verne regénye után készült filmkolozsus, mely 5 felvonásos és 2000 méter hosszú, mely teljes 2 órai előadást vesz igénybe.

Lelkész-választás. A titeli ág. ev. hitközség a Jancusko László elhalálása következtében megüresedett lelkesi állásra Klár Vilmos losonci hitoktatót választotta meg egyhangulag, illetőleg hivta meg.

A németek kivándorlása Horvátországból. A szlavoniai németek körében mozgalom indult meg, hogy Németországba vissza vándoroljanak. Erre a lépésre a németeket a horvát lakosság ellenséges magatartása készíteti. A visszavándorlási mozgalom fészke Cincinci községben van, melynek német lakossága még 1786-ban települt le Németországból. Már kérdést is intéztek Heidelberg tanácsához, hogy régi hazájukban kaphatnak-e olcsó földeket. Ha a válasz kedvező lesz, akkor Szlavóniából nagy német kivándorlás várható.

Az Astoria szálloda megnyitása. Március 14-én, szombaton nyílik meg ünnepélyesen és még ugyanaznap át is adódik a forgalomnak Budapestnek ez a legújabb látványossága. Világvárosi intézménnyel gyarapszik fővárosunk, mely idegen forgalmunk emelésére is nagy kihatással lesz. Mint értesülünk, ez a teljesen amerikai mintára épült palota a Kossuth Lajos-utca és Múzeum körút sarkán minden elképzelhető kényelemmel fel van szerelve: márványhall és étterem, a souterrainban vidám lesz és tágas söröző áll a közönség rendelkezésére. Minden szoba interurbános telefonnal, meleg hidegvízszolgáltatással, 60 szoba pedig fürdőszobával van ellátva. Mindazonáltal úgy a szoba mint az éttermi árak igen olcsók, olyannyira, hogy már négy és fél koronáért is kapható szoba.

Kiraboltak egy temetőt. A milánói Gentilino temetőt a minap éjjel kirabolták. Nagyon sok kriptát elpusztítottak, a koporsókat feltörték, a halottak kezéről a gyűrűs ujjakat leszakították, sőt egy pap holttestének a fejét levágták. A hatóságok erőlyesen keresik a tetteseket, de az emberi bestiáknak eddig nincs nyomuk.

A gazdasági gépmunkások bal- esetbiztosítása. Sok harcnak és surlódásnak képezte alapját az a kérdés, hogy a gazdasági gépek mellett alkalmazott napszámosok és munkások hogy biztosítandók, a kerületi munkásbiztosító pénztárnál-e vagy egyebütt. A minisztérium most rendeletileg rendezte a kérdést s úgy intézkedett, hogy a gazdasági gépek mellett foglalkoztatott gazdasági munkások az országos cselédpénztárnál jelentendők be.

Hangyák és férgek kiirtása. A lakásainkba befészkelődött hangyákat, molyokat, svábokat, rusznikat és bűdös bogarakat legegyszerűbben úgy pusztíthatjuk el, hogy tányérkába élesztő és méz vagy megnedvesített cukor elegyét helyezük el. Az élesztő élvezete folytán az állatkák gyomrában beállott erjedés és sejtszaporodás halálukat okozza. A horax, a liszt és a cukor egyenlő mennyiségeinek keveréke is igen jó hatásnak bizonyult.

Mennyit ér egy emberélet. Augustus havában történt, hogy a Zagyvában, Hatvan mellett, három gyermek fürdött. A három gyermek közül egyiket, egy Éliás Gyula nevű 8 éves kis fiút elkapta az ár. Láta a

szerencsétlenséget egy Turi István nevű 12 éves suhanc is, aki utána ugrott a fuldokló fiúnak és élete kockázatásával kimentette. Az életmentő fiu apja nem elégedett meg azonban a dícsőséggel, hanem bizonyítványt kért fia részére szemtanuktól arról, hogy a fiu milyen hőstettet követett el és ezt a bizonyítványt egy kérvény kíséretében elküldte Hevesmegye alispánjához, mert hallotta, hogy az életmentőket a kormány jutalomban részesíti. Az alispán az iratokat felterjesztette a belügyminiszterhez, ahonnan a múlt héten küldték le az életmentés jutalmát, 52 korona 50 fillért. Hogy miért éppen ennyit? Mert van 1871-ből egy miniszteri rendelet, amely szerint az életmentők 25 pengő forint jutalmat kapnak. Ez az összeg pedig 52 korona 50 fillérnek felel meg. Akkor — úgy látszik — még az emberélet is olcsóbb volt, mint ma.

B. Bodrog vmegye állategészségügye márc. 4-én. Lépfene: Órszállás; veszettség: Ujvidék; takonykór és bőrféreg: Monostorszeg, Sztapár, Ujverbász, Zombor; röhkór: Péterréve, Mohol; sertéspestis: Szond, Sztapár, Mélykut, Bácsborsód, Gara, Szilberek, Kuczora, Óbeőse, Káty, Bácskossuthfalva, Csantavér, Kishegy, Pacsér, Topolya, Óker, Mohol, Órszállás, Baja, Zenta, Ujvidék 1—1, Bajsa, Bácsfeketehegy, Szeghegy 2—2, Ujverbász 3, Szabadka, 4 Pincéd 6 udv.

CSARNOK.

Divatcsevegés.

— A Divat Ujságból. —

Az idényváltás, mely többé-kevésbé divatváltással is jár, sok asszonyiszivben a legellentmondóbb érzéseket kelti; aggódó kétséget, félelmet és reményt. Akié a karcsu termetükhöz oly pompásan illett a „vonalak“ divatja, azok azon sóhajtoznak, bár mindig így maradna minden. Mások pedig, akik a bővebb divattól remélnek mindent, az után sóhajtoznak, mert bizony a „teltebb“ termetűekkel esztendő óta már nagyon mostohán bánik Divat önagsága.

Mi, akik ha nem is csináljuk éppen a divatot, legfeljebb módosítjuk és nyilvántartjuk, örömmel vágyunk kedvezni mind a két félnek és mivelhogy erre egyelőre nincs kilátás, némi szomorúsággal jeleníthetjük, hogy egyelőre nincs kilátás nagyobb változásokra a formában, legfeljebb csak a szövetek között, találunk újdonságot.

A sok angol szövet között, amellyel ilyenkor el szokták árasztani a piacot, feltűnnek a kockás szövetek, melyek az idén nagyon kedveltek lesznek. Van sevíó, kamgarn stb. szövet apró, tarka vagy fekete-fehér pepita kockával: szín a színnel kockás armurefacouné, köpenyekre és viselő utcai ruhára; vizet álló lóden barnazöld kockával célszerű sportruhának és mindenekelelt az igazán tarka skótkockás szövetek.

Uj dolog a kockás posztószerű kamgarn és a velutin, mely piskótamintát mutat. Kissé furcsa a szerény covertcoatba szőtt folyondáros minta; ilyen szövet kapható az ismert színárnyalatokon kívül palakékben és tangószínekben. Hasonló hatású whipcord, melybe halványan szövődik bele az elütő selyemminta. Van ilyen szövet a tangószín minden árnyalatában fehér mintázattal. Meg kell még említeni az előbb ismertett posztószerű kamgarn, mely kapható simán is, csikozottan is.

A velurszerű kedvelt szövetek megmaradnak. Van egy könnyű nyári fajtájuk, melynek golfin a neve, hasonlít a velvére, nagyon lágy és kapható félselyemben és szövetben. Egy másik anyag, melyet veleurepönglékrepp néven ismertetnek, a kreppes mintázatával egészen bársonyszerűen hat. Eredeti egy fajta gyapju-

szövet moaré mintázattal, amit különben tafotában is láthatunk. A legkeresettebb lesz egy kissé keményfajta tafota, mely kabátos ruhához leginkább fekete, de egyébként kapható minden színben simán, mintásan és színjátzóan. De ki győzné mind a sok szövetfelét elsorolni, melyekkel a gyárosok elhalmozták a piacot?

A szövetek színe többnyire nagyon élénk, de az élénk színekhez az elmúlt esztendő anynyira hozzászoktatott bennünket, hogy a mostaniakat még halványaknak is fogjuk látni. A barna árnyalatoknál kedves a faisan-nak nevezett vöröses aranybarna és a halvány sárga baranckszín; a tangószínek a helyét ez foglalja el. Van egy fajta borvörös, azután rózsaszín, égszínkék, ami a színek közt új, niluszöld és hársvirágszín.

Az új modellek formájáról megjegyezhetjük, hogy a mesterkelt hanyagság benyomása érvényesül legjobban. A szűk alj, amelyre már oly sokszor kimondták a halálos ítéletet, tovább is él és virul. Felfelé alaposan bővül ugyanígyra, hogy sokszor 110 cm. az alsó szélessége, a felső pedig 150. Ezt a bőséget széles hajtásokkal korlátozzák, melyek a csipőn alul kiugor-nak. A szűk szoknyában való járást lehetővé csak a kis hasíték teszi, melyet most leginkább hátul alkalmaznak.

Az idén megint sorra kerül, ahogy azt néhány modellen láttuk, a rövid bolerozeke. A kabátnak helyenkint megint bő kimonó-formája van. Szinte kötelező a mellény, mellényrész vagy mellényöv, de mindig elütő anyagból, aminek legjobban megfelel a brokát, csikos piké, barketszerű mosószövet, kockás vagy virágos vászon. A kihajtott gallért sokszor odavarrják a mellényhez és az aztán a derekat díszíti.

Egészen új tipust nyernek a kabátok a különös gallérforma által. Vannak gallérok, melyek hátul jó magasak és a nyaknál kissé elállanak, ami egy kicsit emlékeztet az ampir divatra. Sajátságosak a rövid harangalaku köpenyek selyemből; az alsó szélüket fodor díszíti vagy erősen dudorosan összefogja egy esarp vagy öv. A hosszú köpeny erősen redőzött, vagy a dereknál erősen teshet álló, a hozzá toldott lebeny mély harangforma redőkben hull alá.

Ennyit a tavaszi ruhákhoz szükségesekről, hogy milyenek lesznek a ruhák, azt majd elmondjuk legközelebb.

Felelős szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Laptulajdonos az újvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Itthon és külföldön,
rajzban és
szövegben **a magyar humornak első képviselője a**

KAKAS MÁRTON.

Alapította: SIPUL USZ.
Felelős szerk.: SZÖLLÖSI
ZSIGMOND. Munkatársai
a legkitünőbb magyar
humoristák és karrikatúra-rajzolók.

A KAKAS MÁRTON-nak
havonként kétszer meg-
jelenő teljesen ingyen
melléklete az első és
egyetlen magyar
gyermekélcslap a

KAKAS MARCI.

A KAKAS MÁRTON elő-
fizetési ára a KAKAS
MARCIVAL együtt

egész évre 12 korona,
fél évre 6 korona, ne-
gyedévre 3 korona.

Az előfizetést bármikor lehet kezdeni.

A KAKAS MÁRTON kladóhivatala
Budapest, VIII., ker. József-körút 5. sz.

„Club“ cigaretta papir

valódi csak az, melyen az itt látható védjegy van.
Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

: Óvakodjunk az utánzatoktól, :

mert ezek minősége csekély értékű.

Aki Vár. Jódosgyógyfürdő. Méh eladás.

bárminemű hangszert **Egész éven át nyitva.**

teljesen megbízható forrásból
akar beszerezni, forduljon

TRUPPEL BÉLA

hangszerüzletéhez --- Ujvidék, Duna utca 17.
— ott a legfokozottabb igényeknek is megfelelő,
gazdag választéku raktárt talál. Ugyanott
mindennemű hangszer-javítások is elfogadtat-
nak és olcsón eszközöltetnek.

**Hirdessünk
a HATÁRŐR-ben.**

Fangó iszap kezelések.
Hidegvízgyógyintézet, villamoskezelésekkel
Jód fürdők.

25 kas, fiatal anyákkal, erős
népség, felesleges mézzel eladó:

HERZBERGER JAKABNÁL
Boldogasszonyfalván.

ASTORIA szálloda

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca és Múzeum-körut sarok.

Megnyilik szombaton,

1914. március 14-én!

A világhírű new-yorki „ASTORIA“ szálló pendantja!

200 szoba, 60 külön fürdővel. Szobák már 4 és fél
kor.-tól feljebb. Minden szobban városi és inter-
urbán telefon. Központi fűtés. Hideg és meleg víz.
Gyönyörű márvány hall, étterem, amerikai bar.

Tulajdonos: GELLÉRT MIHÁLY, a new-yorki Astor-féle St. Regis Hotel volt igazgatója.